

Maksā,
Zelgavā fanemot:
par gabu... 2 rub. 20 lap.
par 1/2 gabu... 1 " 20 "
par 1/4 gabu... " 60 "

Latweeschu Awises.

Maksā,
par pustu pefahlot:
par gabu... 3 rub. — lap.
par 1/2 gabu... 1 " 60 "
par 1/4 gabu... " 90 "
par 1 mehn... " 60 "

Isnahk 3 reises nedelā: otrdeenā, zeturtdeenā un festdeenā,
isnemot svehtu deenas.

Redakcija un ekspedizija:
Zelgavā, Strihweru eelā № 35.

90. gada-gahjums.

Sludinajumi maksā:

par sīktu rakstu rindinu 8 kap., preekschupšē 20 kap.

Latweeschu Awises

ar 1911. gadu, kā sawā 90. gada gahjumā isnahk 3 reis nedelā.

Strahdabamas ari jo projam kristigā un tautiskā garā,
Latw. Awises zentisees weizinat muhsu dšimienē un latweeschu
tautā tizibu, tikumibu un wefeigu tautisku apšunu.

Table with 3 columns: Ar pustu pefahlot, Is ahrsemem, Zelgavā, pefahlot mahjās.

1911. gadam beidzoties, zeen. abonenti dabun tā besmaksas pce-
litumu „Zelgawā Kalendaru 1911. gadam“ libdš, ar daitite-
raturās un sīniski pamahjošū rakstu nodatam, tā ari dasgām bīdem.

R. Purinsch (Purinu Klāwa).

1822 — 1911.

Jau pa dewindešmito reisi mehš pa jaunu
gadu nahkam pee Dewiš, Latwju tauta, Dewi swei-
zinadami un Tew nowehledami wišu Deewa svehtibu,

Paspahrne.

Jauna gada sweizinaschana.

- (No K. Fr. Watsona.)
— Deews palihdš, mihtš tautini! —
Pagalam wezi laizini.
Pusnakti esmu atnahzis,
Juhs wifus meegā atradis. —
— Mans wezaks brahš's ir aishahjis,
Man amatu atwehlejis, —
Es jaunās drehbēs atnahku,
Ko nule tikai dabuju.
— Man kamsole no wadmala
Un pirka wese farkana,
Un ahdu bīfšes, sahbači
It jauni, dšesēm apfalti.
— Un kashofs balts, un zepurē
Ir sila sīhšu bantite,
Un gaischa aqs un drošchs tas prahts,
Woi esmu patihkams jums tahds? —
— Kā zeka wihram nesama
Man kulite ir mugurā.
Tu labpraht sinat gribetu,
Ko es te eekschā glabaju?
— Juhs tautin, es to nesaku,
Janem par lab', kad eedochu.
Te eekschā putes, ehrlschki ar. —
Kas wifū sawruhš atschliet war?
— Es nesu behrnu autimus,
Un laulajameem gredzenus,
Un daschāi bruktei kroniti;
Bet man ar kapa-kristini. —

Dubultu gimnasija.

Isnemšanas ehfameri Schmidtchena un Behrsina
I. schiras mahzibas eestahdēs Dubults, Rigas juhrmalā,
notifs skolneekem tā skolneegem 7. janvārī pulkstien 10-08
no rihša.
Seeweeschu gimnasija bauda pilnas teefibas.
Pansionati gimnasijas dibinataju mahjās.

Wisur pasihstami.
Wisur dabujami, sawa augsta
labuma pehz.

Famos
Bapirofi „Famos“ 10 g. 6 f.
„Ottomana“ fabrikas,
Sw. Peterburgā.

wadijuschi libdš muhsu deenām. Kristiga tiziba,
tikumiba un ihsta tautas mihlestiba, tee ir biju-
schki tee nesatrinamee pamati, wirš kureem stahwedami,

Ka mehš, pee scheem pamateem pecturedamees,
esam spehjuschi pa 90 gadeem neween sekot Tawai attih-
stibai, Tawai plaukschanai un preezigai usselschanai, bet

Un ari tagad, — eeejot sawā 90. gada gah-
jumā, — mehš Tew, latwju tautai, zaur muhsu lasi-
taju starpneezibu, waram nowehlet tikai to, ko libdš

Uj scheem drofshajeem granita pamateem stahwot,
tad ari mehš it drofmi waram raudstiees nahkotnē —
jaunajā, 1911. gadā. — Un Juhs wiš, kas mums

Uj to tad ari schoreij usfauzam no wifās firds
wifseem saweem god. lasitajeem:

„Sweiki jaunajā gadā!“
„Latweeschu Awises.“

Latweeschu Awischu nodibinatajs Karlis Friedrichs Watsons.

(No Purinu Klāwa.)
Stahdēs un afs bija Tawš brahš,
S'albra un karsta Tawa firds,
Mistahwot Latwju s un redstot to s waigšni,
Zil spulga ta tahlumā wīdš!

Tas bija tanis laikos, kad muhsu dahrgā dšimtenē tika
atzelta dšimtbuhschana un latweescheem, toreij waj weenigi sem-
neekem, wajadscha sawās darischanās un ar saweem lauku ras-
schojumeem passtahwigi mellet atteezigus sakarus. Wij ari no-

tehwa kapa, kura goda wahrdš un tikumiba, kura wifa wina
taifnā un teizamā dšihwofschana teem weenmehre usfauz, stahgat
wina pehdās.

Swehtdeen, 7. martā, Lestenes pagasta teefas beedri (lo-
zelli), wagari, usraugi un wiš Lestenes un Kligesmuischas
šaimneeki neschus nonefa wina sahrta no mahzitajmuischas us
Lestenes gan 2 werstu tahlo bahnizu. Tur sahrta nolika us
melnām drahnām un egles sareem kofchi aptehrptām lihšu nes-
stuwem. Atskaneja swanu stanas, eestahās deewataposchana;

K. Fr. Watsons sawā pehdejā gaitā.

Neapnizis strahdajot sawas draudšes un wifās latweeschu
tautas labā, Watsona meefas wesehliba, kā to leezina wina
pehznahzeis „Latweeschu Awises“ (1826. g. 10. num.), kura
jau bes tam nebija stiprā, tika pa agri nonihzinata. Turklahst

tahdi winai, Deewam teikts, ari radās un weens no pirmajeem un eewehrojamaateem taifni bija, luhf, Karlis Friedrichs Watsons, Lestenes mahzitajs.

— Toreif marigās un noteizojchās aprindās fahla fchur tur pazeltees latweefchu tautoi, tā tahdai, nelabwehligas un draudofchās balfis. Daſchi prahtoja: latweefchi eſot pahrat mafa tauta (tautas ſkabariga, Volkſplitter), pee tam pawifam garigi tumſcha, tifumos til wahja un mantas ſind nabaga, lai ta ſpehtu attihſit ſawu patſahwigu kulturās dſihwi; ari waloda eſot pawifam neiſglihtota un nabadſiga. — Tadehſ eſot labaf, ka tai laujot attautotees, pahrejt pamafam wahju tautibā, uſ ko tajā beſ tam jau eſot nomanama ſtipra teefchandās. Tee, las tā prahtoja. bija wahju mahziti wihi. — Bet ſcheem pretim uſſtahjās ziti, ariſan wahju mahziti wihi, kuri bij tuwal eepafinufchees ar latweefchu tautas dſihwi un latweefchu walodu un ſaſti emihlejuſchi tautu un winas jauko walodu. Schee jo dedſigi un ſparigi aiſſtahweja uſſtatus, ka latweefchu tauta, kaut gan ne wiſai leela ſkaitā un ſchobrihd wehl garā tumſcha un mantā nabaga, eſot pa gairmas un tifumibas zeleeem wedama uſ preeſchu labafai, gairſchafai nahſotnei gan garigā, kā ari laizigā ſind. Latweefchi eſot ſtrahdiga, zentiga, atjautiga un apdahninata tauta un winu waloda, kaut gan wehl maſ iſtopta rakſneezibā, neeſot nebuht til praſta un nabadſiga, kā to ſchis walodas neprateji domajot, bet gan, gluſchi otradi, ta eſot lupla, jauſa un wiigija, kā to ſtarp zitu leezinot winu dailās, otjautu pilnās tautas dſeeſmas u. t. t., u. t. t. — Wini aiſſtahweja pahrliezibu, ka to, ko Deewm radijis, zilweki nedrihſt pameſt iſtihzibai jeb pat wehl ſcho iſnihſchann mahſſigi weizinat. Latwju tauta, kā ari winas jauſā, luplā waloda ir Deewa radijums, kapeh; tas neween jaſaubſe un jaſargā, bet ari tahtlaf weizunams nu pabalſtams zela uſ ſchirgu, ſelmigu attihſibu, zela uſ gairſchafu, zilweki zeenigatu nahſotni. — Wini ſirniigi un dedſigi aiſſtahweja pahrliezibu, ka taifni to wihi, kuri lihſi ſchim, nebrihwos, druhos laikos bijuſchi latweefchu tautas garige waditaji un ſargataji, ka taifni ſcho wihi ſwehtais peneahſums ir, tautu ari jo praſam un wehl leelā mehā — ari brihwibas ſaulē ſpibdot — wadit tahtlaf pa Deewa un tifumibas zeleeem pretim prahta gairmai un laizigai kā garigai lablahjibai. Scho kreetno, tahtredſigo un neaiſmirſtamo wahju wihi, iſht o latweefchu draugu preeſchgalā, luhf, ſtahweja Karlis Friedrichs Watsons, kureſch augſchejo, latweefchu tautai til labwehligos uſſtatus nemitigi un jo ſelmigi aiſſtahweja gan wahreem un rakſteem (wahju mahzito beedribās un laitraktos), gan ari wehl darbeem. Un ſchee zilweki mihleſibas un zeenibas pilnee uſſtati dabuja wirſtoku un pahrlwaru pahrl otajeem, ſahumā mineteem, un tahts tahtlās gadu deſmits latweefchu tautas attihſibas wehſtūrē aiſween jo gairſchafu un neſchaubigati apleezinajis ſcho uſſtatu pareiſibu. — Gruhta ir bijuſi ſcho Deewa apgairmoto wihiu pirmā zihna par ſawem idealeem latweefchu tautas patſahwigas attihſibas labā, gruhta un — nepateiziga daſchadā ſind, bet par ſwehtibu ta nahſu muſhu latweefchu tautai, turu nu peh; 90 gabeem redſam tahdā ſtahwolli, kahdu to raſi ir pirmee muſhu tautas patſahwibas zelnu laujeji nebija zerejuſchi. —

Augſts gods tapeh; un ſirniigi pateiziga peemina peneahſas ſcheem augſtirdigeem wahju wihiweem, kuri preeſch latweefchu tautas til ſwarigi iſſchiroſchā brihd eſtahjuſchees winas patſahwigas attihſibas un paſchnoteiſchanas labā ar til idealu droſchſchibibu, tahtredſibu un paſchajſleedſibu. — Un ſcho wihiu preeſchgalā nenoleedſami ſtahweja Karlis Friedrichs Watsons, muſhu awiſchu nodibinatajs.

ſchi neaiſmirſtamā latweefchu drauga peemina laut jel zil gribedami gobinat, ſchini — preeſch muſhu awiſes til noſihmigā — brihd, paſneegſim ſche ſtaht kahdas tuwoſas ſinas par wina dſihwi un darbeem. — Karlis Friedrichs Watsons zehlees no kahdas iſ Anglijas eenahtuſchās dſimtes. Wina tehms bija latinu walodas un literaturas profefors pee Jelgawas Petera augſtſkolas (Petritum). — Dſimis 1777. g. 7. junijā (p. j. ſt.), wiſch baudija pirmo iſglihtibu pee ſawa tehwa, kureſch toreif ari bija Jelgawas pilſehtas ſkolas rektors. „Wina tehms ſawu weenigo dehtu pato jo ruhpigi uſaudſinaja un jau agri iſpuſchjoja wina prahtu wiſadām derigām mahzibām un wina ſirdi ar wiſeem labeem tikumeem, iſpaſchi ar Deewa un zilweki mihleſibu.“ 1793. gadā wiſch fahla ſtudēt Jelgawas minētā augſtſkolā un 1796. gadā eſtahjās kā regiſtrators Kurſemes pahrwaldneezibā (Statthalterſchafis-Regierung), pee kam wiſch pehpusdeendās aiſween wehl apmelleja augſtſkolā preeſchlaſijumus, lihſi wiſch 1798. gadā iſſtahjās no deeneſta un dewās uſ Leipzigas uniwerſitati, lai tur ſtudētu keeſteu ſinibas. Bet jau peh; 4 mehneſcheem winam bij jatgreſchās mahjās, jo leiſas Pawils bij iſlaidis pawehli, kā wiſeem Kreemijas pawalſtneceem janahſ atpakaſ uſ tehwiu. Sahſot no Zahneem 1799. gadā wiſch nu atkal ſahſt ſtudēt Jelgawas augſtſkolā, bet tagad Deewwahrdū ſinibas un eeguſti jau 1801. gadā teefibas ſprehdot. Tad wiſch ſawu draugu, v. Budbergu (no Gahrſenes) pawada uſ ſetingenas augſtſkolu, turā wiſch weenu gadu turpina ſtudijas teologijā, un tad ijdara ar to topā zelojumus pa Wahjiu un Franziu, lihſi Pariſei. — 1803. gadā dſimtene pahrahtuſchu, to Lestenes dſimſtſkungs aizina par Lestenes draudſes mahzitaju, par lahdu wiſch ſahja zaurus 23 gadus, lihſi ſawai nahwes ſtundoi. No 1813. gadā wiſch ari aplopa ſtruteles draudſi. Wiſch ſawu mahzitaja amatu peetopa ar paraugzeenigu ruhpibu un aſinibu, un ſtrahdaja pee tam neapnizis latweefchu tautas prahta apgairmoſchanas labā.

Teodors Seiferts*) par muſhu awiſes tehwa ſaha ſtarp zitu ſchahdi: „Watſons ir par latweefcheem wiſpufigi intereſejees un daudſ preeſch wineem ſtrahdajis. Dſimtbuhſchannu atzelot, wiſch wiſeem ſpehtem par to gahdaja, lai latweefchus noſtahditu tahdā ſtahwolli, ka tee war patſahwigi attihſitees. Wiſch ſchah noluhā iſpehtija latweefchu ipagahni, radneezibu ar zitam tautam, iſſtrahdaja preeſchlitumus, kā buhtu latweefchu attihſiba weizinama. Schee zenteeni redſami wina preeſchlaſijumos, ko wiſch zehla preeſchā Kurſemes literaturas un mahſſas beedribā 1817. lihſi 1819. gadam. Preeſch latweefcheem darbodamees, wiſch luhſojās uſ wiſam winu wajadſidām un mehginaja liht wina kulturai droſchus pomatus: wiſch tulſoja ſemweku litumus (topā ar Kōhleru un Fogtu), ſaſtahdija laſamū grahmatu, paſneedſa iſhu pamahzibu preeſch behrnu ſanehwejam un mahſiem (1823. g.); wina ſwarigakais darbs bija, ka dibinaja un wadija pirmo latweefchu politiſko laitraktu „Latweefchu Awiſes“.

— „Latweefchu Awiſes“ wadidams, Watsons tur eſpreebis daſch-daſchadus paſchſazeretus rakſtus. Paſneedſam no teem „Zauna gada iweizinaſchannu“ muſhu awiſes ſchis deenas numurā „Paſpahrne“, ſem ſtrihpas.

— „Zauna Grahmata, Latweefchu behrneem par labu ſaralſitiu no R. Fr. Watsons“, iſnahja 1816. gadā. Wahzifſi ſaralſitajos preeſchwahrdos ſaſtahditajs aiſrahda uſ tahdas laſamas grahmatas truhkumu, ſas attihſitu tifumigas juhtas un rakſturu. Truhſtot laſiſchannā ari pahrejas no weeglatā uſ gruhtako: peh; ahbezēs laſa t hſin dſeeſnu grahmatu. W. grih ſcho iſtruhkumu nowehri. Par laſamas grahmatas pawaugu winam derejis „Kochowa, Behrnu draugs“, ar kuru 18. gadu ſimiena beigās ſchis wahju pedagogis Pruhſijas ſkolu attihſibai lauſa zelu. Domehr laſamū gabalus ſawai grahmatai W. nehma no latweefchu dſihwes; leela daſa no teem ir pateſu notikumū aiſſtahſijumi. Tahdā kahrtā ſche ſaſtopami patehlojumi iſ latweefchu dſihwes iſhi preeſch dſimtbuhſchannas atzelschanas, kad gandrih; wiſa latweefchu literatura paſtahweja weenigi no tulkojumeem. ſchah grahmata aiſpogulojas Watsona ar laitu ſakarigi zenteeni: prahta attihſiba, tifumu iſtoſchana, dſihwes pahrlabofchana, teefchandās ſadſihwes truhkumus nowehri ſaur apgairmoſchannu.

— Tahdā kahrtā Fr. Watsons nemitigi un ar leelako mihleſtibu zentees un ſtrahdajis latweefchu tautas labā, kuras peneahſums tad ari ir, paturet winu mihlā, pateizigā peemina uſ laiku laiteem. Kahds augſts gandarijums, tahds warens preeſch gan nebuhtu bijis ſchim leelajam zilweki draugam, redſot latweefchu tautu muſhu laiku attihſibas ſtahwolli, kaut winam par daſchām nelabām, bet, kā zerams, pahrejoſchām parahhibam muſhu dſihwē droſchi ween ari buhtu bijis janofkumſt.

— Kahdu pateſu, ſirniigi mihleſtibu wiſch bija guwis teefchi ſawa Lestenes un ſtruteles draudſē, tas jo ſkaidri parahhibās, winu pawadot pehbejā gaitā, par to „Paſpahrne“ paſneedſam (peh; „L. A.“ 1826. g. 10. numura) plaſchafu aprakſtu.

— Gods un pateiziga peemina ſen aigahjuſcham gairmas zeſonim, latweefchu tautas iſhtam un til ſirniigam draugam!

No ahrſemēm.

Sarunas ſtarp Kreemiju un Wahjiu.

Peh; ahrſemes awiſchu ſinam, tagad noteel ſarunas ſtarp kreemu un wahju waldbām par Perſijas jautajumu un zitam ſwarigatām leetam. Sarunu mehrtis eſot, noſtprināt un formeli notahretot to weenoſchanos, kura tikuſi panahſta pee Keiſaru ſanahſchanas Potsdamā.

Kahda zita ſina apgalwo kreemu ahrleestu ministris ſarjonoms „Nov. Wr.“ koſpondentam uſ jautajumu par Potsdamas norunu ſaturu eſot iſteizees, ka ſchim brihſcham wehl noteelot ſarunu turpinachana un tadehſ peh; diplomatifkeem eeradumeem newarot neha iſpauf; bet zil drih; ſarunas buhſchot beigtas, tad iſnahſums tilſchot iſſimots.

Peh; anglu awiſchu ſinam Kreemija un Wahzija jau eſot weenojuſchās par ſeloſchām punktim;

1) No Wahzijas pabalſiti Bagdadas dſelſzela buhwe no Kreemijas netiſs nelahdā ſind kaweta.

2) Kreemija ſaweenos ſawus Perſijā buhwejamus dſelſzetus ar Bagdades zelu.

3) Wahzija apnemās nepabalſit nehahtas konlurenzes dſelſzela linijas, kuras waretu kaitēt Kreemijas dſelſzeleem Perſijā.

4) Wahzija iſſafa, ka winai Perſijā naw nelahdu politiſtu intereſchu, bet ir til tirdſneezibas intereſes.

Beſ tam eſot notikumi, ſaur kureem Wahzija atſihſi Kreemijas preeſchteefibas Perſijā un apſolas Perſijā neeeguht nelahdas konſeſijas preeſch dſelſzetu waj lugneezibas waj telegrafu linijam waj kahdas ſemes gabalu.

Wahzija. Soziali-demokrati Wahzija paleet arween pahrdroſchali un nelaunigati. Lihſi ſchim Wahzija wehl nebij gabijumu, ka kara ſpehtā buhtu leelā mehā dſihſta antimilitariffa propoganda, bet nupat tas notizis ari Wahzijā. No Karlsruhes Badenē, proti, ſino, ka 23. dezebri daſchos armijas korpusos Deenwidus Wahzija bijuſchās iſplatitas antimilitariffa ſatura proklamajijas, kuras ſaldati uſaiginati uſ nepaklaufibu preeſchneezibai un uſ neeerachanos minētā deenā uſ paradi. Antimilitariffā garā ſozialdemokrati ſahſot tagad ſpeh; zigi rihtot es ſewiſchki ari jaunajā paaudſē.

Portugale. Portugales kara ministris nolehma pahrdot kehina jahſas un 40 mezus kara fugus un par eenemto naudu eegahdatees Anglijā modernus kara fugus.

*) Sawa „Latweefchu rakſneezibas dſreſtomatija ar literatur-wehſturiflām peefihmem“ (L. laſm.) Nigā, 1906. g.

Oliweiras pilſehtinā notifa bu mbaſs eſploſija. Reſinams laundaris bij eelizis bumbu weetejās awiſes birojā. Bumba eſplobeja ar breeſmigu ſpehtu un iſpoſtija wiſu namu. Domā, ka ſche iſdaris politiſkā atreebibas akts. Naw wehl ſinams, zil zilweki dſihwibas gahjuſchās bojā.

Liſabonā 10. janw. (28. dez.) notifa eewehrojami neweri. Puhlis republikanu iſpoſtija trihs monarſtiſtu awiſchu redakziju namus. Materiale ſaudejumi leeli.

— Dſelſzeteeki iſfludinajuſchi ſtreiku tadehſ, ka winu praſibas apmeerinatas tilai pa daſai. Apſtahjuſes eefchejā un robeſchu apgabalu wilgeenu faifkme. Starp ſtreikotajem un teem, kuri wehlos ſtrahdat, notifa ſadurſmes. Streikam peeweenojās metalurgijas fabritu ſtrahdneeki un tirdſneezibas kalpotaji. Eefſchleutu ministris parahbijās uſ celas walejos ratos un uſſahſa ſarunas ac ſtreikotajem. Uſ eelam neparatſi dſihwa luſtiba. Liſabonas garniſons ſahwo laſarmēs, gataws uſ zihnu.

No eefſchſemēm.

Wina Keiſariſtās Majeſtates Kunga un Keiſara Wiſaugſtatek wahrdi

ſas ſaziti uſ Kreemijas Keiſariſto uniwerſitatu profeforu pulzinu, kam bija laime 21. dezebri ſtahditees Wina Keiſariſtās Majeſtates Kunga un Keiſara preeſchā:

„Kungi, preezajos juhs redſet. Wehlejos juhs peenemt, lai jums un juſhu amata darbiba parahditu pawezinofchu pabalſtu. Es ſinu, ka ſchi darbiba ir gruhta, bet turpinajeet winu ar ſelmēm tapat kā lihſi ſchim. Katpojeet ar pilnigu darbibas ſpehtu un droſchſchibibu ſinibai, tehwiſai un Man. Pabalſteet tos, ſas uniwerſitātē grih mahzitees. Eſmu pahrliezinat, ka winu ſtaits arween peeaugs. Paſinojeet to, ko es jums eſmu ſazijis, ari ſawem darba beedreem. Ar Deewu, kungi. Wehlu jums ſagaibit laimigu jaunu gadu!“

Pedagogu kongreſs Peterburgā.

26. dezebri Peterburgā tita atklatſis pirmis miſtreemu eſperimentālās pedagogijas kongreſs. Kongreſu atklatſja prof. Reſchajems. Par kongreſa preeſchſchdetaju eewehleja Ignatjewu no Maſkawas, par wina beedreem Koſolino un Leidneru. Kongreſs ſanehma daudſ opweikumus gan no Kreemijas, gan no ahrſemēm. No ahrſemēm ſtarp ziteem bij ſuhtijufchi ſweizeenus bulgaru tautas apgairmoſchanas ministrija, Leipzigas eſperimentālās pedagogijas inſtituts, pſichologs Wundts u. z. Peenahja ſweizeeni no Kreemijas augſtſkolam, pedagogiſtām beedribam. ſaxemta telegrama no tautas apgairmoſchanas ministra Raſſo. Kongreſā ir ap 500 dalibneeku. No Latwijas ſkolotoju beedribas kā delegats pedafas ſkolotojs R. Dehſens.

Par frantſchu uniwerſitātes dibinaſchannu Kreemijā.

Bijuſchais frantſchu ministris un paſiſtſtamais politiſkis Pols Dumērs ceradees tagad Peterburgā tant noluhā, lai ruhpotos par frantſchu uniwerſitātes nodibinaſchannu Kreemijas galwas pilſehtā. Wiſch apmellejis wairal Kreemijas ministrus un iſrumajees ar teem par ſawu nodomu. Berlīnes awiſes ſino, ka Dumērs ari Zarſoje-Seldā peenemis un ka ari tur iſturotees pret wina noluhā labwehligi.

Soziali-demokrati interpelazija deht Baltijas foda eſpedizijam

netifa pabeigta pirms ſeemas ſwehtu brihwlaita. Winas apſpreſchana iſs turpinata janwara mehneſi, laikam ap 17. janwari. Par runatajeem eſot peeteiſufchees ari Baltijas ſemneeku deputati Karlsbergs, Schulzenbergs un Terrafs.

Gaiſa lugneezibas leetā.

Pehbejā laikā bijuſchi daudſ nelaimes gabijumi ar tā ſaukteem aeroplaneem jeb lidofchanos maſchinam. Zaur ſcheem nelaimes gabijumeem, ſchah gabā ſaudejuſchi dſihwibu ap 30 gaiſa braujeju. No tam daſchi ſpreedufchi, ka gaiſa lidofchanas leetā tagad laikam reſtaſchſchotees ſinams klufums, jo beehi nelaimes gabijumi atbaidelſchot jaunus gaiſa lidotajus. Tam pretim uſrahda, ka ſchah gabā pawiſom bijis gaiſa lidotaju pahri par 800, un ka nahwes gabijumu tā tad bijis ap 3 proz. Tas neeſot pahrat leels nelaimes gabijumu ſtaits, eewehrojt to, ka gaiſa lidofchanas mahſla wehl jauna. Gandrih; wiſi nelaimes gabijumi ar aeroplaneem eſot iſſkaidrojami ar to, ka ar teem rihtofufchees neprateji. Labeem pratejeem nelahdi nelaimes gabijumi neeſot bijuſchi. Par galweno nelaimes gabijumu zehloni uſrahda weefulus, kuri daſchlahrt nerei ſakerot aeroplanu un to apgahſchot. Senal bij domajuſchi, ka weefuli atgabas tilai ſematos gaiſa ſlahnos, tuwu pee ſemes, bet tagad zaur aeroplanu peehſihwojumeem peerahdits, ka tee tapat atgabas ari augſtatos gaiſa ſlahnos, un ka pret teem nekur naw droſchi. Par to, kahdeem lihſdſelleem labali nowehri nelaimes zaur weefuleem, iſſazitas daſchadas domas. Galwonais padoms ir: paſtprināt aeroplanu ſtreefchannu tahdā mehā, ka tai weefulis daudſ newaretu kaitēt un aeroplanas kā bulta waretu iſſkreet zaur weefuli. Otrā ſuhdſchchannās, ka aeroplanu wehl loti dahrgi. Tee maſā ap 10,000 r. gabalā un tā tad peejami tilai bagateem zilwekeem.

Amatneezibas kongreſs Peterburgā.

15. janwari 1911. g. Peterburgā tita atklatſis Kreemijas amatneezibas kongreſs, uſ kuru wiſas amatneezibas eſtahdes jeb pahrwaldes aiginatas ſuhrit delegatus, proti, zunſtes pahrwaldes (ſur tahdas paſahw) wiſadas meistarū un ſelku organiſajijas, amatneeku konſuma beedribas, kooperatiwas beedribas, profefionalas beedribas, amatneeku krahi-aifdewu kafes. Tais pilſehtās, ſur naw zunſtu jeb amatneeku pahrwaldes („Архонская управа“), pilſehtas galwa war ſapulzinat weetejos amatneeku, un liht ſapulſei ezelet delegatus.

Par bresnigo semes trihzi

peenahkufhas wehl schahdas finas: Wisleelaf semes fatustefhandas nowehrota kalnos pee Narimas. Te simteem lihku. Sfilulas ejera tumuma sagrouas lihds pamateem wifas sahdschas. Weeteja semes topografija ta pahwehrtufes, ka tas wairs nehahda sinu newarot pasijit. Pasta zelch starp Laschentu-Matiru-Amijelu pilnigi aisehrts ar kalnu brutumeem. Pasta stazija Salt-Ara pawifam apbehrta ar semem, wifsi eedshiwotaji dabujufchi galu. Ap Sazonowkas staziju, Wernijas tumuma, atrehgufchees besibeni 10 lihds 15 arschinu platumu. Pehz dascham privatnamu Tschwaka semes grubheeni arweenu kufstot stiprati. Pilsehta daubf lihku, no fureem isplatotees wifai leela finala.

Peterburga. Seemas smehtku swineschana Keizara Majestates klastubuhne. Zarfoje Selas maneschu 26. un 26. dezembri Wisaugstaka klastubuhne noturetias seemas smehtku swinibas preeksch daschadu pulku apatschakarewjeem. Maneschas widu degufi leela seemas smehtku eglite un apfahrt uf galbeem atradufchdas dahmanas, daschadas sudraba leetas, farotes, zuluwa daschinas u. t. t. Pehz tam, tad maneschu sapulzeufchees galma ministrs barons Frederiks un galma eerehdni, ap plfti. 2 deend eeraees Keizara Majestate ar Zeelkaju Tronamantineeku Mlesseju Nikolajewitschu un Zeelknasem Oigu, Tschjanu un Mariju Nikolajewnam. Wina Majestate nogahjis gar fara pulka fronti un saldagem nowehlejis uf smehtkeem laimes. Pehz tam saldati wilkufchi loses, kuras nahlas dahmanas. Pa staram saldatu foris dseebajis, par ko Keizara Majestate Wischscheligi pateizes. Pehz apdahwinaschanas Keizara Majestate ar Augstajem Behreem atstahjis maneschu.

— Peenahluma upuris. Nikolaja Brihnumbaritaja flimnigas ahrist Gonkims miris ar afinu sagistefchanas, kuru tas mantojis pee labda lihka usschelchschanas.

— Pee eglites apdegufchi behrni. 26. dezembri plfti. 6 walara Dewas deedfinu manufakturas fabrika tita deefinata eglite preeksch fabrikas strahdneeku behreem. Behrni bij fagehrbi mastu balles-fostimos. Rahda 12 gabus weza meitene, kura bij tshipta sneegbalites lostim, peegahja pa tumu pee swezem, pee tam atdegas winas drehbes. Uguns pahrgahja uf ziteem behreem. Wairakti no teem dabuja gruh-tas deguma bruhzes. Weenu sehnu wajadscha aissuhiti uf flimnizu, 5 ziteem isdarija apschjumus fabrikas flimniza.

— Tahda pari nelaimie pee seemas smehtku eglites notufchi hofrahta Zwanowa dshiwokli. Tur gruhiti opdedfinajees wina 12 gabus wezais dehis.

— Seemas smehtku swinetaji. Ra wisfux, ta ari Peterburga, wehstos teel daubf dserts. Trijas seemas smehtku denas Peterburgas polizijas ezirknos un flimnizis registreti ap 3000 tur eewesti dsheraji. Tschetras flimnizis atshmeti wairaf neta 30 nahwes gadijumi, kas zehluschees no sagistefchandas ar alkoholi. Wairaf neta 15% no wifa peedeschruscho un micufcho skaita bijufchdas seemeetes. Delirija pahnemtu, t. i. trafotaju alkoholitu flimnizu atteezigas nodafas bijis tif daubf, ka peetruhjis telpu, kur tos eewetot.

— Apzeetinat i semneeze Lebedewa un kasaks W., kuras apwaino, ka tee 1909. gada Schweize nozagufchi knasam Gagarinam brifjantus un dahrgleetas par 180.000 franku wehrtiba. Tee apshdseti ari par zitam leelam sahdsibam.

— 19 paschseptamibas! Schodeen peenahkufchee galwas pilsehtas laikrahi wehsta par 19 paschseptawibam un paschseptawibu mehginajumeem 24 stundu laikd Peterburga. Starp ziteem paschseptaweem bijufchi ari diwi studenti: tehnologiska insituta studenti N. Zubowjows eedshchris gifti un nomiris, un uniwersitates 26 gabus wezais studenti S. Alimowas eedshchris gifti un bihtimada stahwolkli nogahdats flimniza.

Mastawa. Franka siikla fabrika nastas motoram eksplodejot, nonahweis mechanihs un tahds kolneeks gruhiti eewainois. Zaur eksplodejumu iszehlees ugungrehts, kuru isdewees nobshchsi.

— Kulmechmu skolotaju kongressi nolehmis esneegt luhgumu, lai Kreemija tiftu eewesta wispahriga kurlmechmu mahziba.

Helsinforfa. Bij daschi patwaribas gadijumi no burtilschu streika dalibneeku pufes. Wiborga gruhiti eewainois ar nafi pagaidu burtilchis. Redaktors dabuja shteenu ar duhri gihmi. Tammerforsd streikotaji peefawa awises „Amulechti“ redaktoru.

Kewele. Seeweeschu tustiba safneegufi Kewele „leelus panahkumus“. Turceenes pilsehtas walde nolehmu uf preekschu peelaifi par ormaneem ari seeweetes. Tam pascha reisē nolemis aifleeget abeju dshimimu ormaneem leetot pahtagu.

Zaanija. Relaimes gadijums ar nahwigam fetam. Ordeem, ka „Tall. Zeataja“, sino, Zshhofas stazija sabraufis tahds dschszela konduktors. Wilzeens patlaban gahjis vrojam, tad konduktors getbejis eefekt wagona. Winsch turesees ar rotu pee tahschufku turetawas un tezejis wilzeenam blaus lihds, pee tam newaj neewehrodams, ka winam zela wehskultura stabs. Konduktors atstites pee ta un pawehlees sem wilzeena, kur bijis uf weetas beigts. Relaimigajam paleel leela dshinta.

Pleskawa. Nodoga Schchonkas pagasta walde. Sadega wifas aktis un gramatas. Ari weens zilmeks dabuja leemdas galu. Rafe isglahbta.

Warschawa. Relaimes gadijums. Trihs tirgotaji bij nopitufchi wairafschichana no arilekijas walbes Sigerschas zeetofni wezus dschschus. Dschschu krahjuma wini atrada ari lahdu humbu un mehginaja to fahist. Notika sprahdschens, pee tam weens no tirgotajem tifa nogalinats, diwi eewainoti.

— Polu prefe schchins deenas swinejufi sawas pastah-

Tilai 2 kapeikas.

Zuhs wareet buht pahrllezinati par skaitso papirofu labumu

„ Rai ”

5 gab. 2 kap.; 10 gab. 4 kap.

15 gab. 6 kap.; 25 gab. 10 kap.

A. S. Maikaparsfabrikas Rigā.

Wifur dabujami.

weschanas 250 gabu gubileju. Firma awise „Merturij Polks“ isnahkufi 1661. gada Krakowā.

— Warschawas polizija dabuja sinat, ka lahda preeksch-pilsehtas namā apmetufchees wehdejo ekshproprijaju dalibneeki un eelenga namu, lai to isfratitu. Bei lihds ko wini gribeja to darit, uf reisi no logeem sahla rihbet schahweeni. Apfardshibas nodalas agents palika uf weetas. Pahrejee apmulsūmā atfahpās. Scho azumirli isleetoja eelente un isbehga.

— Palahrees aij bailēm no operazijas Warschawas pilsehtas flimniza semneeks Krajewitsis. Pee wina wajadscha isdarit gruhitu operaziju, un winsch bij eerehmis galwā domas, ka to nepahrzeetifshot.

Desa. Galwas pilsehtas awisem sino par lahdu bresnigu ustrauzofchu gadijumu Odesas pilsehtas flimniza. Rahda dama no Mastawas atbraufsi zemā pee someem radneekem. Te winas 6 gabus weza meitina fastimusi ar scharlaku un tuhlin aifweita pilsehtas flimniza. No flimnizis ta drihs at-laiita ka iswelelojufes, par ko peederigajem bijis jadob atteezīgais parafkis. Bei kas lai aprafsiitu peederigo isbailes un un bresfmas, tad pee meitenes jau nedauš stundu wehlat konstateufchi wifas siflifa flimibas posihmes un parahdibas lihds ar wahtim, kas norahdjufschas uf iswarofchānu. Ta pati flimiba wehlatu tiftufi atrasta ari pee pahrejām 5 meitenēm, 7 lihds 10 gabu wezām, kas gulefufschas pilsehtas flimnizis scharlaka nodalā. Wifa schi leeta sahchufsi pilsehta ahrfahrtigu ustrauzofumu; pilsehtas polizijas preekschneeks pawehlejis isdarit stingu ismellefchānu.

Zkutka. Lihkis lahje. Gorodowjows apzeetinaja diwus strahdneeku lahitas zilmeks, kuri weda uf staziju leelu lasti. Zshahdjās, ka weens no strahdneekem bij nogalinajis sawu neustizigo peedshiwotaju un gribeja ar sawa beedra un lihdsfinataja polshdshibu lihki nogahdat uf dschscheku un aissuhiti ka bagaschu uf zitu pilsehtu.

Widseme.

Riga. Beedriba „Westnik Swanija“, kura galwendā lahrtā darbojas behdigi-flamenais Heleta, Darwina u. z. „popularetajs“ un „begaltibas“ pehtneeks R. Mastis un kura tā tahda „isglahbības beedriba“ pehz sawa „rastura“ bija internacionala — pehdeja gubernas beedribu leetu komisijas sehde sehgtā.

— Zshchlojums par labu Konwersazijas wahrdnizai. 15. janwari Rigas Latweeschu Beedribas namā tiffshot farihfots preekschneefumu walars ar beju pehz tam. Wastara skaidrs atlikums nahfshot par labu Konwersazijas wahrdnizai. Tā ka walara mehrtis ir labs, tad zerams, ka publika apmeklēs walaru jo luplā skaitā.

— Saldus revoluzijas prahmā 43 uf spaidu darbeem un 19 arestantu rotās noteefatee apshdsetee, lihds schim atradās gubernas zeetumā. Tagad leelākā dala uf katorga noteefato jau pahrwesti uf Rigas katorgas-zentralzeetumu.

— Snehriks nosceegums. Koftrahdneeki Raums Kirilows ar Zelisewu Patrejewu, kuri dshimo Jaroslawas eelā Nr. 25, sakilodufchees un ahtrās dshmas Patrejeus israhwis Kirilowam zirwi no rotas, ar kuru sadragajis tam galwas sawu.

— No wilzeena nogalinats. 27. dezembri Tarpā no lokomotives tifa aifkeris wilzeena Nr. 22 wirskonduktors Smirnows un ar tahdu spehlu nosweests uf platformas, ka bij uf weetas pagalam.

— Nogalinats strahdneeks. Pee weza pagaidu zeetuma nolanschanas, Laltas eelā (Наковальная улица), seenai gahschotees, tifa uf weetas nogalinats lahds 50—55 gabus wezs strahdneeks, kura personiba wehl naw isfinata.

— Isglahbības beedribas „Kultura“ darbiba uf gubernatora lehmuma pamata pahrtahkta lihds turpmalam lehmumam, tā to „J. D. L.“ sino beedribas preekschneeks A. Zinisch. Rā finams, schi beedriba tifa nodibinata sehgtās Latweeschu „Kulturas“ beedribas weestā un bija tiftā tās turpinajums. Tā ka wina peelopufi tahdu paschu darbibu, tā winas preekschtee, tad, tā „N. A.“ peefihme, to ari jau pagaidam kehris tahds pots listenis.

— Demiga roka. 11. dezembri nomirufi lahda Leiteete Urjala Galkaufaitē, atjahdama sawu sakrahito nāudu labdarigeem mehriteem. Sawas dshintenes (wina dshimufi Raunos gubernā Traupu meesid) basnijai nowehlejufi 100 rbl., Sw. Alberta basnijai Riga — 50 r., Wolberajas Zeischu basnijai — 50 rbl., lahbai G. Lubinkeeni Peterburgā — 50 r.,

Zeischu isglahbības beedr. „Swaigzne“ — 10 rbl., un Schauku isglahbības beedribai — 10 rbl., kopā 270 rublus.

No Ulbrokas-Stopineem. Schejeenes Konstantins Sebode nosudis pehz tam, kad winam kuruw finams, ka wehleschāns, palikt Riga uf nosajitu laiku polshijas ufraudshiba, atraidita.

No Stalbes. Politiskais. Schejeenes Karlis Sishmanis alias Simanons nobots fara teefai par 2 politiskām sehplawibam un klaju laupifchānu un wina tagad meklē. „L.“

Waska. Pehdeja pilsehtas domneeku sehde, ka „Sudliof. Anz.“ sino, apspreehts pilsehtas walbes preekschā listais budshets 1911. gadam. Genahkumu un isdewumu bilanže apschchinata uf 66,203 rbl. 42 kap. Pehz ilgās isrunaschāns budshets peenemis ar 17 pret 13 balsim. Zeelais pretneeku balšu wairums isfahdrojotees ar to, ka nekustama ihpashuma nodoklis no nantu ihpashneekem paleelinats pilsehtai par labu, no tihree-nahkuma jamakā 9 procenti pilsehtas kasē.

Kurfeme.

Leepaja. Pasta zensori preeksch ahrsemju awisem. Leepajas birschas komiteja greefufes pee eefschleetu un tirdshneezibas un ruhshneezibas ministrijas ar luhgumu, lai Leepajā eerihtotu spezialu pasta zensuru preeksch ahrsemju awisem un periodisheem isdewumeem, lahbus isfratit weetejās tirdshneezibas firmas un atfawifschas personas.

— „Rosfijas“ stahwolkli deen' no deenas paleel sawnaks. Pee glahbschānas darbeem atbraufufchee Keweles glahbschānas twaitoni wehl nekērās, jo newar weenotees ar twaitonu beedribu par atlihdsibu. Dtrdeenas walara Leepajā atbrauzā Baltijas juhčas lugu glahbschānas sabedribas direktors Franfens, lai pats personigi noslehgtu lihgumu. Treshdeenas rihdā Franfens ar Austrum-Asijas sabedribas preekschschahwi isbrauzā pee „Rpsfijas“. Twaitonis eegrimst arweenu dshlat juhčas gultnē un uhdens telpās lahpi aifween augstā. Twaitoni no mokeem war labi redset un tas isfahdās kōi tumu. Zif lihds schim finams, tad tizis pahrschchinas kurfis, jo twaitonis bijis aibrāuzis daschas juhdses Leepajai garām, no kureenes atpafat brauzot tas usschchjis uf sepli.

— Aifshchdshis pasta rakstweedis. Aisputes aprinka ismellefchānas teefnehs dshen pehdas Laschas pagasta rakstweedim, Sneegam, kurech teel apshdsetis, ka isfchchēdis leelaku sawu pagasta un bahriņu naudas.

— Sehgtā beedriba. Rigas gramatu ruhshneeziba darbineeku beedribas Leepajas nodala sanehma pasimjunau, ka Widsemes gubernators sehhdīs paschu beedribu Riga, lihds ar wifām winas nodalam. „L. Ab.“

No Keretas. Rā „Zehwijsa sino, R. un P. mahju kalpi pee lahrtchu spehles sagahjufchi kildā, pee tam R. mahju kalps ar nafi sadurshjis P. mahju kalpu tif wahrigi, ka schis tani pascha deenā nomiris.

No Snehpeles, Kulbigas apr. Zeels wezums. 11. deg. nomira schejeenes muifchā lopu lopeja, mahte Liba Wilman, kura bij aifneegufi reji peedshiwotu wegunu — 105 gadi. Wina bij peederiga pee Rubbahrtchu pagasta, Aisputes aprinki.

No Tetelmindes. Pagahjufchā pawafari nomira muhfu ilggadejais skolotajs Bihtola tehws; walara muhfu pagasta tehwi peenehma par skolotaju nelaiika dehlu, kas pagahjufcho seemu strahdaja muhfu skolā tehwas par pahligu un tiftu schowafar safneedis pilngabibu, tagad tā awitpirinats skolotajs strahdā muhfu pagasta skolā pee apmehram 90 behreem. Tahdu skolotaju mainu ar siflahribu sagaidijām 22. dezembri, kad pehz wairaf gadeem ar pabalstu no pagasta pufes skolā tifa skolneekem nodebjinata seenas smehtku eglite, pee kuras muhfu skolotajs pirmo reis atlahitibā rahdis sawu skolneeku fetmes, un ar sawadām — jautajofchām — zeribam dewamees uf skolas namu. Ap plfti. 6 walara, kad atshpideja eglites swezifchu gahfma, tad behrni deefgan forekti nodseebaja foralus: „No debesim buhs man atnest“ un „Klufā naktis“, pehz tam tiftat glihti nodseebaja daschas tautas dshschinas, un wehlat behrni neta preekschā wairaf deklamazijas, kuras pee leela skaita sapulzeufchamees behrnu mezakem un ziteem atstahja loti labu eefpaidu, ko peerahbija wairafahrtjeje applaufi. Pehz tam, skolneeki dahmanas sanehmufchi, wehl laizinu kopā pawabija daschadi rotaladamees. Tahdejadi no wifa schā walara bijām preezigi pahrschchiti un redschjām, ka naw pufles taupitas ne no weenas, ne otras pufes, un nowehlam turpmatu spar un isfuribu darbos tiftab jaunajam skolotajam, tā ari skolneekem.

Tetelmindneeks.

Kurfeme. Par Klustes aprinka semneeku leetu komisaru eezelts lihdschchinesais Kurfemes gubernatora sehwischn usdewumu wezatais eerehdnis knas Meschschchichis.

Meschu torgi. Baltijas semfopibas un domenu walde nahfoshā 1911. gada noturēs torgus leelafai meshu gabalu pahrdofchānai Kurfemes krona meshos, tā: 14. janwari Zukuma aprinka polizijas walde pahrdos uf torga meshu Zukuma meshfunga eezirni par 18,160 rbl.; 21. februari Ruzawas pagasta walde Ruzawas meshfunga eezirni par 25,740 rbl. 40 kap.; 24. februari Slogas pagasta walde no Zukenu mesha eezirna par 174,598 rbl. 20 kap.; 3. februari Kulbigas aprinka polizijas walde no Kulbigas mesha eezirna par 75,578 rbl. Zukumas finas par augschmineto meshu pahrdofchānu dabujamas pee atteezigeem meshfungem.

No Jelgawas.

Sinas par Sw. Annas basnijās draudsi 1910. g. Dshimufschis: 141 puifens un 113 meitinas, kopā 254, siarp teem 2 puifeni un 5 meitinas ahrtaulibā dshimufchi. Pagahjufchā gada bij dshch (Skatees peefikumā.)

Dr. med. T. Rolssen,
Riģā, Beelā Smiļķu eelā № 29,
1 trept. Telef. № 3173. Runas
stundas: no plkst. 9 1/2—12 pr. pušd.
un no 6—6 pēž pušd., svehtde-
nās no 11—1 pušd. Mašurigeim:
otrdēnās u. peektēnās pr. pušd.

**Beenam
sobu slimneekus**
ibeenas no 10 līdš 1 un no 3—6.
Spezialists, selta sobu kronem
(Goldkronen) un ar silti eelēka-
meem (Stiftszähne) bej platem.

Dentists W. Raylans,
Zelgawā, Beelajā eelā № 31.

Beenam sobu slimneekus
un pagatawo mahtligus sobus,
ar un bej platem. Selta kronem,
porcelāna un selta plombas.
D-ists J. Aron,
Zelgawā, Beelajā eelā № 1.
Runas stundas no 9—1,
un no 3—6.

Dr. Levitas.
Gelschigam, seeweeshu un
behrnu slimibam
tagad dšhw
Zelgawā, Bašta eelā № 6.

**Beenem ahdas, dšmuma, pu-
schla un siltisa slimneekus** no
9—1 pr. pušd. un no 6—129 waf.
Dabmas un behrnu no 5—6 w.
zaurstatishana ar elektrizitati.
Dr. J. Mahtus,
Maršal-eelā 8, luv. pee Grehš.eel.
telef. 5492.

Sobu slimneekus
peenemam latru deenu no pulstien
9 līdš 6. Sobus iswell bej sah-
pem. Mahtligi sobi ar waj bej
platem. Wišadas plombas. Lan-
zeneeem ewehrojami pašeminātas
jenas.

S. Braude u. P. Braude,
Zelgawā, Beelajā eelā № 17.

Sludinajums.
Zelgawas Pilshetas Balde dara
ar šho wišpahrībai sinamu, ka 11.
janwari 1911. g. Pilshetas Bal-
des telpās tiks noturēts galigs
torgš, kurā uš 3 gadeem, sabot no
1. janwara 1911. g., tiks wairak-
johlišanā isnomata ieešiba **šawem
tirgus naudu** newem par šahw-
weetam uš širgu širgus **lauku-
mas**, noturamos širgu širgus, bet
ari mašhu par širgus laukumā at-
rodohšo staklu Nr. 1, 2, 3, 4 un
5 leetohšanu.
Diferēš ar rakstu šlehtos lu-
weros līdš ar torga noteikumos
aprahditu drošohibas naudu (ša-
logu) ešneefšamas Pilshetas Bal-
dei līdš 11. janwarim 1911. g. gabā
pulkst. 12 deenā.
Tuwaki torga noteikumi isilkti
ešfatishanai Pilshetas Baldes
tanzlejša wišās šehdes beenas.
Zelgawā, 17. dejembrī 1910. g.
4395

**Par 3 rub.
90 kap.**
ar eepafajumu un pee-
suhstishanu pa pasu, i-
fuhstu šturigu wilnas modes
drehbi „Washington“ 4 1/4
aršh. atgreesumā, preešh
wešela fungu rudens jed see-
mas ušwalta, šrihpainā jed
ruhtainā modes mušturi.
Labafas šortes drehbes
„Wiffo“, tee pašh muš-
turi, atgreesums no 4 1/4 ar-
šhin. preešh wešela fungu
ušwalta par 4 r. 75 l.
Wišlabafas šortes drehbe
„Wifbon“, tee pašh muš-
turi, atgreesums no 4 1/4 aršh.
preešh wešela fungu ušwalta
par 6 r. 75 l.
„Anglu Draps“ preešh
fungu seemas mehtela, melns,
morengo, jed modes muš-
tuš, atgreesums no 3 1/2 aršh.
preešh wešela fungu mehtela
par 7 r. 75 l.
Labafas šortes „Anglu
Draps“ 3 1/2 aršh. par 9 r.
50 kap.
Par 3 jed wairat pašlešju-
meem uš teš teel peektā odere
tihri par walti!
Išuhitš teel pa pasu uš
pehšimaku bej eemafas.
Išuhitšums, ja tas pee ja-
nemšhanas nepatihš, teel
nemis atpafak un nauda at-
bota.
Pašlešjumus šuhšam adre-
šet: **гop. Лодзь, М. В.
Торчинскому.**
Ludšam rakšit latwiski.

3000 rublu gaba algas un
prozentes mašfajam
šihigeem agenteeem.
Beeeetams latram. Še-
šuhit 10 kap. maršu.
A. Klūting & Co. Marselle,
(France) Franzišā. 97309.

„Riģas Alwise“
Politiska un literariska deenas awise,
ušfahš ar 1911. gadu šawu bešmito gaba gahjumu.
Alwise mašfās:
bej peešuhstishanas: ar peešuhstishanu:
par 1 gadu . 4 rbl. 50 kap. || par 1 gadu . 6 rbl. — kap.
1/2 „ . 2 „ 30 „ || 1/2 „ . 3 „ 10 „
1/4 „ . 1 „ 20 „ || 1/4 „ . 1 „ 65 „
1 mehn. — „ 50 „ || 1 mehn. — „ 85 „

Q. Q. Numurs mašfā 5 kap. Q. Q.
Sludinajumi mašfā: par šihu rakstu rindizu pehš telsta
10 kap.; preešhpušē 30 kap.

Riģas Alwisi war pašlešet ekšpedizija un grahmatu
tirgotawās.

Redakzija un ekšpedizija
Riģā, Sworowa eelā № 6.
Telefons № 3043. Bašta lahdiē 495.

Riģas Alwise aishahw latweeshu tautiskās intrefes. Pa-
šneedš wišjaunakās un plahšakās šinas par notikumem fa-
dšhwē. Wina preegreesch nopeetnu wehribu wišam mušhu dšim-
teues intrefem, it šewišhē latweeshu šehdšiwēs jautajumeem.
Wina weenos un šopos latweeshu šehdšiwēs tanis leetās, luras
praša weenprahtibu. Wina pašneedš šinas par waldibas no-
lehmumeem; pahšpreedumus par poliitškeem un šabeedriškeem
jautajumeem, tā ari par šinatni, mahtliu literaturas preešh-
meteem, awišhu apšlateem, eelššemju un ahršemju leetam.
Riģas notilameem, teefas kroniku, teatri un muštu, tirdšnee,
šihu, šaimneezibu un beletriškus rakšojumus.

Arhibdigais redaktors **Fr. Weinbergs.**
Išdeweja:
Riģas Alwises Šabeedriba.

Zelgawas Latweeshu Teatris.
Swaigines deenā, 6. janwari 1911. g.
Zelgawas Latweeshu Šeeditibas telpās,
Katoļu eelā № 11,
išrahdis:

Šprihditis.

Pafala šeptinos tehlojumos. Pehšmušhu tautas pafaku
motiveem no Annas Brigader. J.

Rešchifors: Reinholds Weijs.
Sahkums pulstien 4 deenā.

Gejas mašfa (c št. labd. mod.): 1. weetā 50 kap., 2. weetā 40 kap.
Baltonā: 1. rinda 40 kap., 2. rinda 30 kap. — Wehriem wišās wee-
tās — **pušenas.** Programmas a 5 kap.
Witees eepreešh dabujamas **G. Landsberga** grahmatu pahrdot-
awā, Katoļu eelā № 7 un išrahdes deenā tee tešes no pulstien 2
pehš pušdeenas. **Walde**

Katw. Laukš. Ekonomiskās Šabeeditibas
seeweeshu un wihreeshu

Semkopibas škola.
Zelgawā, Katoļu eelā № 44.

Šaunu školneeku un školneetshu peenamšhana
7. un 8. janwari pulstien 9-08 no rihta.

Mašzibas sahkums 10. janwari 1911. g.
Školas preešhneekš:
agr. un inšh-techn. **A. Kalniušh.**

Wilnas kahrschana un wehpschana.
A. Dumpfa
wadmalas fabr. Zelgawā,
Šanibu eelā № 1 | Beel. eelā № 31
Telefons 215. | Telefonu 487.
Šimiska mašgatawa.

Elektro-teatris
„Rekord“
Zelgawas Latw. Šeeditibas namā.
Išrahdes darbdeenas no pulstien 5 pehš pušd., šwehtdeenas
no pulstien 3 pehš pušdeenas.
Diwreis nedelā jauna programa.
Gejas mašfa: I. weetā a 35 kap., II. weetā a 25 kap.,
III. weetā a 15 kap. (Školneekem un behrneem 25, 15 un
10 kap.)

Išwahza un wišos leelatos grahmatu weikalos dabujams:
Agronoma J. Biffeneeka
Laukfaimneeku Kalendars

1911. gadam.

Kalendara šaturs šchogab ahršahrtigi plahšs: šopā ar Laukfaimneezibas
rakstu dewinpadšmito krahjumu tas

25 drukas lošnes

(400 lap. p.) leelš, pee kam katram mehnešim balta lapa preešh peehšimeju-
meem, ar šewišhū darba kalendaru katram mehnešim.
Kalendarija un tabelariskā nodala, tā agrakos gados, šoti šupla, ar da-
šchadeem papildinajumeem un pahrlabojumeem. Bej tam tai peenenošs pehš
jaunakā pahrlabojuma: **Kuršemes un Widišemes laukpagastu nošaukumi**
un adrešes latweeshu un freewu walodās, tā ari pagastu teefu, mee-
rateefu un polizejas eejiršni.

Laukfaimneezibas rakstu dewinpadšmitais krahjums

8 lošnes šatur: Kartupeļu un lošbaribas beeshu un buršanu šortu
šalihdšinajumi, išdarini Zelgawas Laukš. Šeeditibas išmechginajumu šaimnee-
žibā 1910. g., ar 4 šimejumeem. No agronoma J. Berga. **Šehrsmuššas**
jaunā gowuštš, ar 4 šimejumeem. No agronoma J. Berga. **Šopkopi-**
bas nošhme tagadejša šaimneezibā. No J. Ledus. **Šar kulturangu**
jaunām šortem. No J. Smaroda. **Waj bites medu enes, waj to ra-**
šho? No J. Ledus. **Šuhdras pataišhu mehšlu darbiba šalihdšinajumā**
ar šalmumešleem. No J. Šar baribas šagatawoššanu un pena-
lopu ehdināšanu. No A. Lušina. **Dašhi aishahdijumi plawkopibā.**
No J. Šar dašchadu augu šehnišhu šlimibu aptawoššanas lihdsē-
leem. No J. Smaroda. **Širgu sobu truhkumi un šlimbas.** No wete-
rinarahršta A. Širchenshteina. **Semes augība.** Pehš A. D. Šalla no P.
Šnoppē. **Laukšrahdneeku dšhwokli.** No A. Šennewiža. **Semkopibas**
školās šerma Lušē, ar 4 šimejumeem. No W-šs. **Mahtštonu žaur-**
eja. No weterinarahršta A. Širchenshteina. **Wahzijas peenšaimneezibas at-**
tihšiba. No J. Wištolina. **Šar šehlu audšinatawas un loškopibas**
išmechginajumu šazijas eerišhohšann **Šehrsmuššas.** No agronoma J.
Berga. **Darbširgi,** ar 9 šimejumeem. No J. Ledus. **Šā rišhohšas žen-**
tigi šemkopi? No J. A. Partenokarpija **augškopibā.** No A. Šer-
muška. **Aishahdijums šehnotajem.** No J. Smaroda. **Dašhi aishahdi-**
jumi par šemes apšrahdašanu rudeni. No L. L. Škon. **Šab. šemkopi-**
bas školās audšelna A. Wišelšona. **Šihkumos:** Danijas šwešta lihdsē-
nejo teizamo ištahšhibu šušchana. Neleetojeet netihrus un šaruhšejušchus peena
trankus! **Audšināšanai ištwehlamo tehu ištahšhibas.** Peena patwatica ištge-
šchana. **Šaruhšejušchū peena tranku eepaidš uš šwešta ištahšhibam.** Itis un
šimibšhi putnu tuhtis. Peena peewedeju gobalghošchana. **Šeerneežibā leetotee**
termometri tā bakteriju perekti. Šā peeradinat audšinamos tehus pee šahrtigas
uštens ušreemšchanas. **Noteešati „neštahigi“ peenineeki.** Šahdam šahšt bnlka
ahrejam ištšatam?

Kalendara peedewa:

Projekts laukšrahdneeku dšhwokteem; litografēš plahšs 5 krahšās.
Kalendars ar dewinpadšmito rakstu krahjumu weenos wahkos
feetš mašfā tikai 30 kap., pa pašu peešuhot 50 kap. (ari pret pašmaršam).

Athalpahrdewejeem kreetnis rabats.
Deelumā dabujams Latweeshu Laukfaimneeku Ekonomiskās Šabeeditibas
weikalos: Riģā, Beelā Šehmini eelā № 29 un Zelgawā, Katoļu eelā № 46,
tā ari wišās Latweeshu Laukfaimneeku Ekonomiskās Šabeeditibas nodalās.

Agronoma J. Biffeneeka
Laukfaimneeku Rabatas Kalendars
un peehšimju grahmata 1911. gadam
wehl dabujams nedaudš ekšemplaros, bet tikai grešnā šehjumā par 40 l.
un ar klapi par 35 kap.; pa pašu peešuhot a 10 kap. dabrgati.
„Semkopja“ ekšpedizija.

Mag.
J. Hertela
apleeln preešhū pahrdotawā
Zelgawā, Bašta eelā № 13.
Beedahwā
wišadas uš šho arodu at-
teezohšas
prezes.

Mag.
J. Hertela
apleeln preešhū pahrdotawā
Zelgawā, Bašta eelā № 13.
Beedahwā
wišadas uš šho arodu at-
teezohšas
prezes.

Išsta turku
tabaka
no šlawenas fabrikas
Dukat, Maškawā
par dašchadu ženu, šiprumu
un eepafajumu, it tifo pee-
nahlufe.
S. J. Laseřona
tabakas magasiņā,
Zelgawā, Katoļu eelā № 11,
Latw. Šeeditibas namā.
Telefons 722.

Wajadšigs šihšigs
agents,
preešh der. šaimneezibas preešh-
meta ištahšchanas. Eeteiřchana
wajadšiga. (Šefferenzijas). Вальна
Вокзальная 9, кв. 6. Контора,
Mažzeklis
war peeteiktēes mechanistā atšlehd-
neela darbnizā pee atšlehdneeku
meistara **Šhr. Šiemana,** Zelgawā,
Katoļu eelā № 21.

A. Bogdanowa
tabakas fabrik. noliktawa
Zelgawā, Katoļu eelā № 12, eewehtē
wišlabafas papirošu ištahšlites
(šilfes) ištahšchana auto-mech. fabrikas
**„Sankt
Gotthard“**

šarp tām: šola šahšitēs par 250
gab., tā ari **Šeršins** 100 gab.
ar labu mundšiti šatā šahšitē un
„Šarkšija“ ar glihtu walšs ehrgli.
Šmaršhiga tabaka: **Šahšis** 1/4
u 46 kap., 1/8 u 23 kap. **Šar i-**
Šepara špejaltabaka: **Šwešda**
№ 40, № 80 un № 10 nepahršep-
šama labuma. **Šapiroš:** wišas
wairak peeprahštas šortes par leh-
tām ženam.
NB. **Athalpahrdewejeem** wiš-
labafā eepirřchanas weeta.
Šadaka III. šorte jau no 72
lap. mašzina un žigarus no 1 r.
80 l. no 1000 šahšot.
Šujenē.
Peenem pašlešjumus
uš
„Latweeshu Alwisem“
J. Alšina
grahmatu pahrdotawā.

Latweeschu Uwises.

Nr. augustas Geweschanas-Kummissiones sinnu un nowehleschanu.

Nr. I. Zettortdeenâ tanni 5tâ Janwar 1822.

Zelgawa, 2trâ Janwar.

Za augusta Geweschanas-Kummissione tam grahmatu speedetajam Eteffenhagen un Lestenes mahzitajam Watson, us wiinku luhgschanu atbildejufi: Ra winneem essot wehlechts, a ypaksch augustas Geweschanas Kummissiones usraubfischanu, Latweeschu Uwises farakstihht un ikneddelâ weenu lappu rakstôs eespeest. Pehz schihhs augustas un zeenigas nowehleschanas wiinku ar scho lappu scho jaunu leetu eesahf un usnemm, bet papreesch ar farweem gohdigeem lasitajeem, ihfôs wahrdôs, waijag aprunnatees. —

Mehs gribbam Latweeschu sinnaschanas wairoht, daichas sinnaas no flahtenes un no tahlenes atnesdami, daschu labu padohmu dohdami, daschas gudribas ispaudedami, ir brihscham pasmeedamees fo labu mahziht un tâ zil spehdami pexalihdscht, pee arraju kauschu prahtha zillaschanas un labklahschanas. Woi schi muhsu firds apnemschana isdarrama buhs jeb ne, woi muhsu Uwises lappinas Latweescheem patihkamas buhs jeb nepatihkamas, to ne sinnam us preeschu; tee augli un ta swehtiba pee wisseem zilweku darboschanahm no augfchenes jagaida. Tas zilweks usnemm farwu zellu, bet Deews ween paschkir winna gahjumu. — Par to ween ihsti sinnam, fa Latweeschu tautu un Latweeschu wallodu no firds mihtojam, tâ fâ wezzais Stenders un wezzais Eteffenhagen, fas nu abbi pee Deewa, tohs mihtoja. —

Tad nu mehs par scho jaunu leetu, fo taggad Latweescheem par labbu usnemmam, ar dauds zilwekem, augsteem fâ maseem, effam aprunnajuschees, un labbu padohmu praffijuschu. Mehs arridsan dauds padohmus effam dabbujuschu, bet schee padohmi stahweja daudsreisjahm weens prett ohtru. Dasch flaweja

muhsu Uwises, dasch atkal turreja par newaijadfigu neleetibu; weens gribbeja lai tâ rakstam, ohtrs atkal zittadi, tâ fa mehs, ne sinnadami kurrum buhs klaufight un par prahthu darriht, farwu leetu augustam Debbesu-Zehwam un farweem mihteem lassitajeem gribbam pawehleht un farwu zellu staigahht, fâ paschi sinnam un prohtam, prahthâ turredami fo weenâ labbâ grahmatinâ effam lassijuschu: Zehws ar farwu dehlu effoht gribbejuschu us zellu dohtees, bet winneem tikkai weens pats kummels, triju gaddu wezs, bijis. Zehws, jau wezzigs buhdams, kummelam muggurâ kahpis, jahje, un dehs, jau labs prahws puika buhdams, gahje kahjahm blakkam. — Nahf zetta wihrs prettim un sahht skundeht us to tehwu, fazzidams: Zu jahji, stiprs wihrs buhdams, un tam jaunam behrnam ja-eet kahjahm; tew stipraki kauli, lauj jelle labbaki behrnam jahht. — Zehws paklausidams, nokahp semmê un sehhdina farwu puifi us sirgu. Pehz masu brihtinu fastohp atkal ar zitu zetta wihru, fas dehlam usfauz: Woi tew naw kauna, sehn, tu jahji un tawam wezzam tehwm ja-eet kahjahm? — Tas puifis nolezz semmê, un nu wiffi trihs eet kahjahm. Zehws par labbu, dehs par kreisu rohku, kummels widdû. — Nahf atkal treschais zetta wihrs, tas smeedamees saka: Zuhhs effat pateesi ehrmigi laudis! Tatschu weens warretu list nestees, woi naw ganna, fa diwi eet kahjahm? —

Zehws ar dehlu sahht aprunnatees, winnam pascham ne effoht brihw jahht, dehlam arr nê, tad nu, gribbedami wisseem padohma dewejeem paklausihht, fasehje kummelam kahjas un bohmi zaur bahjuschi, to smaggu lohpu us kamescheem nefs, gruhiti puhledamees. — Tâ warr eet, ja itt wisseem zilwekem gribb pa prahthu darriht. Mehs tadeht wiffus farwus gohdigus lassitajus,

augstus kà masus, itt mibltigi luhdsam, ja warr buht kahdu leetu eeksch scheem Awiseem atrohn, kas winneem nepatihkama jeb, kà arri war trahpítees, paruhfta un ne smeekiga buhtu, lai muhs tulihht ne pasudina, bet lai winna stahsta peeminnedami, jelle apdohma, ka ne warr, neds wisseem padohmeem paklausihht, neds arri itt wisseem zilwekeem allaschin par prahtu darriht. —

Rihge, tanni 20tá Dezember 1821.

Pee mums arri dascheem sinnaams tappis, ka Kursemmé ar jaunu gaddu Latweeschu Awises rakstos eespeedis; jebfchu nu fchi leeta mums gan patihkama, tatschu ne patihk, ka preeksch Kursemmes ween to gribb darriht. Kam tad ne warr tà rakstihht, ka arri muhsu Widssemmes Latweescheem derrigas buhtu? — Muhsu mahzitajeem Widsemmé sinnaas par scho leetu jau aistelleras, un arr winnu paligu tahs Awises gan warretu tà rakstihht, ka wissai Latweeschu Tautai, kà Kursemmé tà arri Widsemmé, par labbu nahktu. —

Atbildeschana.

Teem, kas scho leetu usnehmuschi, tas ne ween buhtu par preeku, bet arri par leelu gohdu, ja muhsu mihki un gohdinajami kaimini eeksch Widssemmes, weena augsta Keisara laudis un weenas tautas behrni ar mums buhdami, muhsu masu lappinu arri gribbetu zeehiht, to turredami un lassidami. Mehš ar leelu pateizibu wissas derrigas sinnaas, kas mums no Widssemmes taptu atsuhhtitas, sawas Awises eerakstifim; bet bes paliga no Widssemmes mehš, sawu wahju spehku labbi pasihdami, ne effam eedrohshinajuschees, to leetu tahdu leelu, preeksch abhahm semnehm eesahkt.

Isghajufcha gadda mahzibas.

Tas aishghjis gads dauds nepelnitas Deewa fwehtibas, dauds preekus un laimes mums eedewis; bet arri leelas nelaines Kursemmé un Widsemmé pehrnà gaddà notikfufchas. Dascheem zilwekeem ahtra nahwe usghajufi, dauds reishahin zaur winnu paschu wainu. Ugguns par dauds weetahm leelu stahdi darrijis un wissu-

wairaf zehlees no neapstattishanas un no rebehdashanas. — Mehš saweem mibleem lassitajeem tadehl no tahdeem sawadeem un leelean notikfumeem sinnau dohšin tapehz, lai ar kritigu lihdszeeribu schehlumu turr par teem brachleem un mahfahm kas nclaimé tappufchi, jo kristigeem zilwekeem peeclahjabs raudahht ar teem raudadameem un lihgsinotees ar teem lihgsimeem, tadeht ka wissi brahli un mahses effam sawà starpà. Lohps sinnaams ne behda par to, kas ar zitteem lohpeem zittur noteek, bet tà ne flahjabs buht pee zilwekeem, teem ne buhs to par sweschu leetu turreht, kas pee zitteem zilwekeem noteek; ne ween ta turwaka mihloschana zaur lihdszeeribu teek ustureta, bet leelas leetas, kas zittur noteek, itt wisseem arri par mahzibu, lai prahtigi un apdomigi dsihwo. Ka tas, ko mehš stahstifim, pateesi teesa, to saweem lassitajeem apgalwoht waram tapehz, ka wissas fchihš stahstifichanas no teesas = grahamatahm israkstitas. Tas leelakais pehrna gadda ugguns = grehks par Kur- un Widsemmi, par kurru mums sinna nahkufi, notikke Widsemmé, Zehses aprinkti, appaksch Dohsin muishu (Odensee). Astoni faimneeki dsihwoja weenà fahdschê, Jaksies sauzama. Tanni ohterdeenas nakti preeksch jauncem Jahneem, tas ugguns no pirts zehlahs, un peezeemits un septinas ehkas nodegge. Wissas fchihš ehkas bija labbas un itabas ittin jaunās, ar skurstinacem, pohdu krahneem, glahses lohgeem un pagrabbeem. Wiffa manta, mahju leetas, drehbes, labbiba, arrami rihki un arri zitti lohpiini un sirgi, palikke ugguni. — Ta stahde eeksch naudas irr spreesta us 4392 (lassi tshetru tuhktoschu, trihs simts, dewindesmits divi) sudraba rubbukeem. Tas ugguns zehlees no neishdshstahm ohglehm pirti, ko wehjsch bij kurrejis, un aschi no rihta pufses puhdamis ugguns leesmas us wissahm ehkahm ahtri usneffis, kas pehz ta sawa laika tif ahtri nodegge, ka eeksch pahri stundehm astoni turrigi faimneeki ar sawu faimi ittin tuhfschi un nabagi tappufchi. — Lai mihkais Debbesu-Zehws winnus atkat eepreezina un apfwehti un lai tee kas spehj winneem arri palihds. — Tahda nelaine warr zeltees no neishdshstahm ohglehm! —

Sähe nu mehs pašneedsam šameem zeen. Iasitajeem šcho lapinu kã wehsturišku paraugu no muhsu awises pirmã numura, kuresch isnahzis kopsch 89. gadeem. — To mehs darijam tajã noluhã, lai muhsu awises tagadejee lasitaji špehtu nowehrot, kahds ihiti bijis pirmais laiweešchu laikraksts, pehz šawa ahreja weida un leeluma, pehz šawa šatura un walodas. Awise šastahweja tika no šchetrãm lapas pusem un taisni tai leelumã, kã mehs te to nodrukajam un no kuras teeshã originalã pašneedsam tika abas pirmãs puses. — No šchi laika latweešcheem teef kahrtigi pašneegtas šinas par notikameem dšim-tenẽ un šwešchumã, pamahzibas štatistikas=geografikas šinas, šahsti, dšejoli, mišklas, tirgus šinas un šlu- dinajumi. — Trescho un zeturto puši, kuras šatur tika ofizielus un privatus šlubinajumus. domajãm kã masaľ eewehrojamas un tapehz atlaišchamas, lai tãs pilbitum ar dašcham šihkãtam šinam, kuras atteezi- namas uš muhsu awises 90=gadejãš pašahwešchanas wehsturi.

* * *

— Žil masaľ „Latweešchu Awises“ šawã pirmãjã gada gahjumã, kopsch 89 gadeem, bijuščas, to nu zeen. Iasitaji war redset pašchi šawãm azim; pee tam tãs isnahza tika weenu reiši nedelã. Pehz muhsu apškaita „Latweešchu Awises“, šelodamas wišadã šinã latweešchu tautas attihštibai, tapuščas pehz šawa šatura plašchuma apmehram peežpadšmitkahrt leelakas. Ta nu buhtu wairaf tika ta ahreja puse. — Bet nu gan waj šatrs muhsu lasitajs buhs it newilus atduhrees uš šawado walodu, kura rakšits un šastahbits muhsu awises pirmais numurs, un tahda wehl dašcheem gadeem pahrwalba ari winas pahrejos gada gahjumus. — Te ir redšama leelã šarpiba šarp muhsu rakšneezibas, jeb, pareišaki šakot, laikrakšneezibas šahkumeem un muhsu šchã šinã tagad šafneegto šahwolki.

— Šchis muhsu pirmãs lapas puštes lašot, dabun nojauđu, ko nošihmẽ „zelmu laušchana“ kahdas tautas rakšneezibã. — Truhtš wahrdu un nošaukumu dašchadeem jehdšeneem, tee japatapina — daudš- kahrt nelaimigã, neweišlã kahrtã no wairaf attihštitas šwešchwalodas; naw wehl išdibinati walodas šilumi, tapehz nudš un kušt tur wišadas gramatikališkas, muhsu tagadejai walodas šadsirdei šoti nep- tiš- kamas un šarbas kluhdas. Un tomehr šchee želmi bij žalausch, lihbums žališt, lihds beigãe, walodu ištihrot no šwešcheem, nedabigeem peešarinajumeem, to wišadi papilbinot un išdãlkojot gan jaunraditeem, gan peemiršteem un no jauna gaišmã želteem wežeem wahrdeem, — ažu preešchã wilnojas glihta, krašchana un jo kupla rakštu waloda. Žil daudš ari šchini šinã lihds šchim ar Deewa palihgu jau pa- nahkšs, tomehr wehl buhs aišween japeeleef jaunãs puhles, muhsu walodu wehl jo projam išdãlkojot un šuplinot.

* * *

„Latweešchu Awises“, kuru pirmee apgahdneeki jeb išdeweji bija šestenes mahžitajs Šr. Wat- šons un Š. M. Peters, šaukšs Šteffenhagens (Želgawã), bija lihds 1851. gadam Želgawas gimna- šijas ihpašchums. Tad tãs pahrgahja toreišejãš Hoffmana un Žohansonã drukatawas rolãs, lihds tãs ap 1854. gadu guwa par ihpašchumu „Latweešchu literariškã (draugu) beedriba“, kuras pa- špahrnẽ winas lihds šchim nepahrtraukti štaigajuščas šawu gaitu latweešchu tautã.

„Latweešchu Awises“ nelad naw bijuščas kahds pelnas ušnehmums, bet tãs išdotas aišween tika labas leetas dehl, lai wežinatu tautã tizibu, tikumigu un wešeligu tautišku apšinu. Žil gruhti „Latw. Awisem“ peemehram klahjees pirmajos gados, par to winu pirmais redaktors Šr. Watsons paš

fino 1825. (tā tad zeturta) gada gahjuma beigās, šajidams apmehram tā: „Gan mehš turejām prahtā ar šho gada gahjumu nobeiqt šchis Latweeschu Awises, jo mehš atšinām, ka latweeschi preešč šchis leetas wehl nawa deelgan mahziti, un mums tapa šinams, ka, jebšču fahriu fahrtām no augstas waldbibas islaisa powehle, ka it wišām pagasta teefam šchis Latweeschu Awises no pagasta lahdes buhs turet, to-niehr 165 pagasta teefas to nedara, un tadehl ari awises eenes tifai til daudš naudas, ko maksā druka un papirs. Wiša pelna abeem awišu apgahdatajem kopā pirmā, 1822. gadā, kur awises wiswairaf tureja, bija 187 rubli šubraba; otrā, 1823. gadā tifai 83 rubli, treschā 1824. gadā 60 rubli, un šchi gada pelna wehl naw aprehšinata, bet leefas gan, ka buhs wehl majak.“ Domehr tās tiksot turpinatas ari nahkoschā, 1826. gadā. „Lai tifai Deems mums ustura muhsu darba beedrus, tad gan ees labi!“ — Bet augstais Deems bija lehmis, ka taišni pašam darba waditajam un galwenam darba weizejam K. Fr. Watšonam jau nahkoscha, 1826. gada 4. martā bija jashķiras no šchis pašales un špehji japamet šawa til koti mihsotā gara behrna, „Latweeschu Awišu“, tahlaka wadiščana žitām wolam.

Pee wispirmajiem „L. Awišu“ zentigakeem lihdsstrahdneekem peeder Grobinas mahžitajs Dr. von der Launišs, Kuršišu mahžitajs Fr v. Paufflers (wehlat general-konsistorijas wizepresidents un ewang. lut. bapņizas biskops Peterburgā), Biršgales mahžitajs K. Schulzs, Neretas mahžitajs Wagners, wehlat (ap 1830. g.), Hugenbergers, Lundbergs, Wihtinšč (Viering), Piementals u. ž.

* * *

„Latweeschu Awišu“ redaktori.

(Kronologiskā fahrtā.)

- 1) Karlis Friedr. Watšons no 1822.—1826. g.
- 2) J. K. Kōhlers lihds 1831. g.
- 3) J. W. T. Richters lihds 1835. g.
- 4) W. Panteniufs lihds 1849. g.
- 5) K. Schulzs lihds 1866. g.
- 6) G. Bierhuffs lihds 1870. g.
- 7) J. Safranomiczs lihds 1879. g.
- 8) J. Weide lihds 1883. g.
- 9) E. Peitans lihds 1886. g.
- 10) Th. Neanders lihds 1901. g.
- 11) J. Weifsmanis lihds 1909. g.
- 12) N. Purinšč (Purinu Klāws).

No augšchējā redaktoru-waditaju šaraktā redšams, ka wisilgaku laiku „Latw. Awises“ wadijušchi W. Panteniufs, 14 gadus, un K. Schulzs, 17 gadus. — „L. A.“ waditaji lihds 1909. gadam ir bijušchi wiši — pehž šawas isglihtibas un amata — mahžitaji, lihds 1870. gadam wahžu, bet pehž tam (išnemot Th. Neanderu) latweeschu tautibas. — Par muhsu awises lihdsščinejem redaktoreem un eewehrojamateem lihdsstrahdneekem pašneegsim turpmak, pehž fahrtas, daschas biograšifšas šinas. — Ja-atšihmē beigās wehl, ka „Latw. Awises“ no minu šahkuma lihds šchim, išnemot laiku no 1851.—1854. gadam, drukatas Steffenhagena drukatamā, Jelgawā, kura jau ro wežā Stendera laiteem šahlot, eespeeduši un apgahdajuši leelu daudšumu daschadu latweeschu grahmatu un rakšiu.

muschi 263. — Gefwehtiti: 98 jauneki un 130 jaunawas, kopā 228. Pagahjuschā gadā eefwehtiti 263. — Miruschī: 121 mihreetis un 115 feeweetes, kopā 236. Par 80 gadeem pahri fadsihwojuschi 10 mihreeschi un 18 feeweetes, starp feeweetēm weena faneegufi wezumu no 95 gadeem, weena 96 gadeem, weena 99 gadeem un weena 100 gadeem. Nejauschā nedabigā nahwē miruschī, 1 noschauts, 1 palahrees, 5 noslihuschi 1 no wesma noslits, un behrns no wahroscha uhdena nopluzis. — Swehtu wafarinu baudijuschī: 2316 mihreeschi un 2969 feeweeschī, kopā 5285. — Mihlestibas dahwanas eenahkufschas: I. Draudses wajadsibam: Bafnizas uspodrinaschanai 188 r. 50 f., ehrgelēm 105 r. 48¹/₂ f., draudses nabageem 28 r. 8 f., maltai 1 rublis, Seemasfwehtku eglem un swezem 17 r. 39¹/₂ f., altara fegam 100 rubtii II. Zitām eestahdem: Palihdsibas lahdei 26 r. 60 f. misionei 17 r. 63¹/₂ f., taboram 13 r. 74 f., kurlmehmo fkolai 22 r. 76 f., neredfigeem 2 r. 70 f., Madaku beedribai 11 r. 28¹/₂ f.

Išhinā paaugstinats šhejeenes pilfēhtas polizijas eezirkna usfraugs Blumbergs no koleģiju registratora par gubernas sekretaru.

Beedaufigs bafnizens. Birmajos seemas fwehtkos Nikolaja bafnizā mahžitaja lungs no kanzeles sinoja, ka ešot fristami 15 behrni un ka to starpā 5 ešot ahrlaulibas behrni. Misrahdidams, ka šcho 5 behrnu mahtes ešot wišas sem 20 gadeem wezas, draudses gans brihbinaja jaunawas no „brihwās mihlestibas“ fludinatajeem, jo behdigee augki tatschu ešot gaischi redšami. Mahžitaja nopeetnee aifrahbijumi kahdam bafnizenam, labi gehrbtam mihreetim, islikās tik jozigi, ka wišch deefgan faki eefmehjās. „J. L. A.“

Jelgawas Latweeschu Teatris. Swaigsnes deenā, 6. janwari, Jelgawas Latweeschu Beedribas telpās israhdis „Sprihditis“, pafaku septinos tehlojumos, pehz muhsu tautas pafaku motiweem no Annas Brigader. — Šchi flaištā luga gan wispirnā kahrtā wairak lemta muhsu mafajeem, bet ari peeaugufcheem ta ar fawām dailam, raibi fposchām ainam jo leelā mehrā peewilziga. Šhee pafaku tehlojumi tila us muhsu flatuses israhditi jau otrā Swehtku deenā un atrada publikā nedalitu peefrišchanu. Tikai ar noscheloschānu bija jawehro, ka publika bij eeradufēs famehrā ne wifai leelā flaitā. Tapēhz muhsu teatra wadiba darijufi jo pareisi, šcho flaištu lugu leefot Swaigsnes deenā atkahrtot, lai wifseem teem daudšajeem teatra draugem un zeenitajeem, kureem us pirmo israhdi aif kahdeem nebuht eemešleem nebij eefpehšams eerastees, nn buhtu isdewiba aifkaweto panahkt. Naw jafchaubas, ka tee šcho gadijumu labpraht isleetos, fewiškli jau fawu mašo

mihluku deht, kureem wiai fagatawos ištus, flaištus fwehtku preekus, panemot tos lihdsi fposchajā israhde. — Zenas pee tam til mehrenas, pirmā weetā tilai 50 kap., pee kam wehl behrneem wišas weetas — pusžena. Tuwafas sinas fludinajumos.

Elektro = teatris „Reford“. Kopsch neilga laika Jelgawas Latweeschu Beedribā atwehrtis jaunš kinematografs, us ko daram zeen. lasitajus usmanigus. Tā ka pareššams, ka šchajā eestahde israhdamo ainu iswehle notiks ar leelu apsinibu un labu garfchu, tās apmelleščana ikweenam eeteizama. — Tuwafas sinas fludinajumos

Schaufmiga nahwe. Swehtdeen, 2. janwari, ap pulkstēn 11 wafarā, peenahkot dselšžela wilzeenam no Murawjewas pušes, šhejeenes apmehram 30 g. wezais eemihneeks Andrejs Gr. pee šchofejas pahrbrauzamās weetas mehginaja pahreet pahrdselšželu, pee kam tika kerts no peenahkofschā wilzeena un parauts sem riteneem, tā kā bija nš weetas pagalam. Melaimigajam nobraukta galwa, kā ari norautas abas kahjas un rokas. Domā, ka nelaiwe notikufi eereibumā. —

Kurpneeks — lihgawainis. Bauskas eemihnteeze P. pagahjuschā treschdeenā atbrautufi šhejeenes pilfēhtā un nejauschī fatikufi us eelas fawu šenako lihgawaini, kurpneeku Dahwu G. un litufi winu nogahdat polizijā, tur pastaidrodama, ka pehdejais winai israhpis ap 160 rublus naudas, pee kam folijis winu prezet. Pehz tam neustizamais lihgawainis ar kahdu fawu pašnu aifwedis winu us Soku, kur rahdijis kahdu namu un teizis, ka tas tagad peederot wina brahlim, bet šchis wehlak to mantofshot par fawu ihpafchumu. Bet wehlak wiš israhdijees par falteem meleem un beidsot lihgawainis no winas aifbehdsis. Par notikumumu usachma protokolu un leetai dots likumigs wirseens. —

Sargatees no trakeem funeem! Nama ihpafschneezei B., kas dsihwo Wilhelma eelā, pehdejās deenās fashimis ar trafuma sehrgu winas flehpja funitis, bet wina flimibu maf ewehrojufi. Kahdu deenu wina gribejufi pahrlēezinatees par funiščā pateeso flimibu, pee kam atplehsufi pehdejā muti, no turas istezejuschas feelalas us winas eewainoto roku. Nu tilai B. pamanijufi, ka minas funitis pilnigi traks un atdewufi winu nogalinat. Pehz tam winai pašchāi steigščus bijis jabrauz us Peterburgu, lai tur isahrtetos no peelipuschās funa trafuma sehrgas. —

Mihkojatees apdomigi ar emalšeteem traukeem! Wilnas flimnizā isdarita operazija Leepajas schandarmerijas nodalas unterofizeeram Zerpam. Tas flimojis ar aklās farnas eekafumumu. Operazijā isnehmuschi no aklās farnas eeduhruschos emalja drumflu. Pehz tam Zerps drihs ween iswefelojces. Wilnas dselšžela flimnizā ar aklās farnas eekafumumu aif emalja

drumstalam flimojot gluschi waj epidemiski dselšžela kalpotaji, kuri braukdami pa dselšželu leetojot emaljetus traukus.

Schaufchanās ar garnadscheem. 24. dezembri, wafarā polizijas kahrtibneeks P. gahja pa Grebnera eelu, kad winam nahja pretim diwi šchaubigi flejoni, pee kam pirmais weenu pašina par deenu eepreekšč no polizijas isbehgufcho garnadsi R. Kahrtibneeks usfauzis, lai paleef stahwot un pazel rolas, bet tai azumirkli norihbejuschi wairaki šchahweeni no flejoneem, pee kam pehdejee tumšā aifbehgufchi us dselšžela puši un pašudufchi. Ari kahrtibneeks ischahwis us flejoneem, no kam domajams, ka weens eewainots, jo wehlak redšetas us žeka afinis. Wehlak ismekleta wifa tureenes apkahrtne, bet isbehgufchee garnadschi naw atrafii. Kaut gan pehdejee behgot ischahwufchi us kahrtibneeku 7—8 šchahweenus, tad tomehr wišch, kā par brihnumu, palizis neewainots. —

Išbehdsis arestants. Kā pagahjuschā gada pehdejā numurā sinots, tika apzeetinats un polizijā aif restem eefehdinats 23 gadus wezais laundaris Zahnis Krupščas, peederigs pee Zahniščkes pagasta. Bet winam isdeweēs isbehgt zeturideenā, 23. dezembri, pulkstēn 7 no rihta is polizijas telpam pa to laiku, kamehr kahrtibneeks tam gahjis pašneegt wahritu dšeramo uhdeni un atstahjis durwis neaifšlehtas. R. ischmauzis pa koridora durwim us eelu un tumšā pašudis. Bet ešot zeribas winu dabut rofā. —

Dehls aplaupijis mahti. Zeturideenā, 23. dezembri, Plosta frogā pee Jelgawas dsihwojofschā eemihnteeze Anna D. sinoja aprinkā polizijā, ka winai minetā wafarā no Migas us mahjam brauzot pahris werštes no Jelgawas šchofejas malā usluhrejuschī diwi nosmehrejuschees mihreeschi, pee kam tee apturejuschī sirgu un eewedufchi meščā, tur winai nolaupijuschī 700 rublus naudas, ko dabujufi par pahrdoteem rashojumeem. Pee usbrukuma wina pašinufi fawu 21 gadu wezo dehlu, kas tizis otrā deenā apzeetinats. Pehz tam ari apzeetinats otrs lihdsdalibneeks — wina pašina. Par notikumumu usnemts protokols un leetai dots likumigs wirseens. —

Sahdsibas. Gerehdnim Šch., kas dsihwo Strihweru eelā R. namā, nemanot isšagtas is dsihwoflka dafchadas drehbes, wehrtibā par 15 rubl. Nisdomas krita us kahdu flejoni ischiganeeti Dori L., kura pee apzeetinaschānas isteizās, ka isdarijufi mineto sahdsibu. Par notikumumu usnemts protokols un leetai dots likumigs wirseens. — Gemihntneeks W. J., kas dsihwo Lapskalna eelā № 8, sinoja polizijā, ka winam par prombuhšchānas laiku isšagti is dsihwoflka 70 rublu naudas un bes tam wehl dafchadas drehbes. Nisdomas kriht us wina pašnu Annu D., kas apzeetinata un nemta ismekleščanā. — Gemihntneezei

fino 1825. (tā tad zeturta) gada gahjuma beigās. ņazidams apmehram tā: „Gan mehš turejam prahtā ar ņho gada gahjumu nobeigt ņhis Latweeņchu Awiņes, jo mehš atņinām, ka latweeņchi preeņiņ ņhis leetas wehl nawa deeņgan mahjiti, un mums tapa ņinams, ka, jebņchu kahtu kahtām no augņtas waldbibas iņlaiņta pawehle, ka it wiņām pagasta teefam ņhis Latweeņchu Awiņes no pagasta lahdēs buhs turet, to-
mehr 165 pagasta teefas to nedara, un tadehl ari awiņes eenes titai til daudņ naudas, ko maņņā druka un papirs. Wiņa pelna abeem awiņchu apgahdatajeem kopā pirmā, 1822. gadā, kur awiņes wiņwairaf tureja, bija 187 rubli ņudraba; otrā, 1823. gadā titai 83 rubli, treņņā 1824. gadā 60 rubli, un ņhi gada pelna wehl nam aprehņinata, bet leelas gan, ka buhs wehl maņņā.“ Domehr tās tikņhot turpina-
tas ari nahkoņņā, 1826. gadā. „Lai titai Deews mums uņtura muhsu darba beedrus, tad gan ees labi!“ — Bet augņtais Deews bija lehmis, ka taiņni paņņham darba waditajam un galmenam darba wei-
zejam K. Fr. Watņonam jau nahkoņņā, 1826. gada 4. martā bija jaņņkiras no ņhis paņaules un ņpehji jaņamet ņawa til loti miņlotā gara behrna, „Latweeņchu Awiņchu“, tahlaka wadiņhana zitām rotam.

Pee wiņpirmajeem „L. Awiņchu“ zentigakeem lihdņņtrahdneekēem peeder Grobinas mahjitajs Dr. von der Launiņs, Kurņiņchu mahjitajs Fr v. Paufflers (wehlaf general-konņistorijas wizejepreņidents un ewang. lut. baņniņas biņkops Peterburgā), Birņgales mahjitajs K. Schulzs, Neretas mahjitajs Wagners, wehlaf (ap 1830. g.), Hugenbergers, Lundbergers, Wihtinņch (Wiering), Piewentals u. ņ.

* * *

„Latweeņchu Awiņchu“ redaktori.

(Kronologiņā kahtā.)

- 1) Karlis Friedr. Watņons no 1822.—1826. g.
- 2) J. K. Kōhlers lihdņ 1831. g.
- 3) J. W. L. Richters lihdņ 1835. g.
- 4) W. Panteniufs lihdņ 1849. g.
- 5) K. Schulzs lihdņ 1866. g.
- 6) G. Vierhuffs lihdņ 1870. g.
- 7) J. Safranowiczņs lihdņ 1879. g.
- 8) J. Weide lihdņ 1883. g.
- 9) E. Peitans lihdņ 1886. g.
- 10) Th. Neanders lihdņ 1901. g.
- 11) J. Weifsmanis lihdņ 1909. g.
- 12) N. Purinņch (Purinu Klāws).

No augņņejā redaktoru-waditaju ņarakņta redņams, ka wiņilgaku laiku „Latw. Awiņes“ wadijuņhi W. Panteniufs, 14 gadus, un K. Schulzs, 17 gadus. — „L. A.“ waditaji lihdņ 1909. gadam ir bijuņchi wiņi — pehņ ņawas iņglihtibas un amata — mahjitaji, lihdņ 1870. gadam wahzu, bet pehņ tam (iņnemot Th. Neanderu) latweeņchu tautibas. — Par muhsu awiņes lihdņņchinejeem redaktoreem un eewehrojamaņeem lihdņņtrahdneekēem paņneegņim turpmaņ, pehņ kahtas, daņņas biograiņiņas ņinas. — Ja-
atņihmē beigās wehl, ka „Latw. Awiņes“ no wiņu ņahkuma lihdņ ņhim, iņnemot laiku no 1851.—1854. gadam, drukatas Steffenhagena drukatawā, Jelgawā, kura jau ro wezā Stendera laikeem ņahlot, eespe-
duņi un apgahdajuņi leelu daudņumu daņhadu latweeņchu grahmatu un rakņtu.